

Eurydice

Better knowledge for better education policies

Εισδοχή φοιτητών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση

Η εκπαίδευση δεν είναι προετοιμασία για τη ζωή: η εκπαίδευση είναι η ίδια η ζωή

John Dewey¹

Σε λίγους μήνες, πολλοί φοιτητές σε όλη την Ευρώπη θα ενταχθούν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Ας ελπίσουμε ότι μέχρι τότε, το χειρότερο της πανδημίας θα είναι πίσω μας. Ωστόσο, ο παρακάτω χάρτης δείχνει ήδη ότι τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε πολλές χώρες μάλλον θα λειτουργήσουν κανονικά, το ενωρίτερο μέχρι την έναρξη του επόμενου ακαδημαϊκού έτους. Πολλά εκπαιδευτικά συστήματα μπορεί να χρειαστεί να εγκαταλείψουν τις απολυτήριες εξετάσεις της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Οι αποφάσεις ακύρωσης έχουν ήδη ληφθεί στην Ιρλανδία, τις Κάτω Χώρες, τη Σουηδία, τη Σλοβακία και το Ηνωμένο Βασίλειο. Τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης θα πρέπει, συνεπώς, να βρουν νέους τρόπους αποδοχής των φοιτητών. Θα είναι αυτή η διαδικασία δίκαιη;

Γίνεται όλο και πιο ξεκάθαρο ότι η πανδημία covid-19 μας αναγκάζει να αλλάξουμε τον τρόπο που κάνουμε σχεδόν τα πάντα - συμπεριλαμβανομένης της εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Οι χώρες έχουν διαφορετικές πρακτικές όσον αφορά στην αποδοχή των φοιτητών - μερικές παρέχουν σε όλους δικαίωμα στην τριτοβάθμια εκπαίδευση μόνο με απολυτήριο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ενώ άλλες επιτρέπουν στα ίδια τα ιδρύματα να επιλέγουν τους φοιτητές τους. Οι εξετάσεις, που είτε

οργανώνονται σε εθνικό επίπεδο είτε από ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο σε αυτήν τη διαδικασία.

Τι θα συμβεί φέτος; Ορισμένες χώρες, όπως η Αυστρία, αναμένουν το πράσινο φως για να διεξάγουν εγκαίρως όλες τις κανονικές εξετάσεις και τις διαδικασίες εισαγωγής. Για την πλειονότητα ωστόσο των ευρωπαϊκών χωρών, το σχέδιο είναι η αναβολή των εξετάσεων για μεταγενέστερο στάδιο. Αυτή η επιλογή μπορεί να σημαίνει ότι το πρόγραμμα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης θα είναι επίσης διαταραγμένο, με τα προγράμματα σπουδών να ξεκινούν αργότερα μέσα στο έτος.

Μια εναλλακτική λύση είναι η αξιολόγηση των μαθητών με άλλες μεθόδους. Ορισμένες χώρες, συμπεριλαμβανομένης της Κροατίας, της Δανίας και της Εσθονίας, σχεδιάζουν να περιορίσουν το πεδίο των εξετάσεων ώστε να επικεντρωθούν μόνο σε βασικά θέματα. Άλλοι, όπως η Τσεχία, η Φινλανδία και η Γαλλία, σκοπεύουν να αυξήσουν το ρόλο της διαμορφωτικής αξιολόγησης, συγκεντρώνοντας τα σχολικά αποτελέσματα των μαθητών για μια συγκεκριμένη περίοδο. Αυτό μπορεί να καταρρίψει και τη γενική πεποίθηση που υπάρχει, ότι δηλαδή ο πιο σημαντικός εκπαιδευτικός στόχος είναι η επιτυχία στις τελικές εξετάσεις. Αντ' αυτού, οι μαθητές που έχουν σημειώσει συνεχή και σταθερή πρόοδο, θα ευνοηθούν έναντι εκείνων που επικεντρώνουν όλες τις προσπάθειές τους στις τελικές εξετάσεις.

Την ίδια στιγμή που ελήφθη η απόφαση για το κλείσιμο σχολείων, η κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου ακύρωσε επίσης τις εθνικές εξετάσεις, συμπεριλαμβανομένων των «Α επιπέδων- A levels» - τις κυριότερες εξετάσεις δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Εδώ, το σχέδιο για την εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση είναι να συνδυάσει πληροφορίες σχετικά με τις προηγούμενες επιδόσεις των σχολείων με προβλεπόμενους βαθμούς - με τους καθηγητές να δίνουν τα αποτελέσματα που θα ανέμεναν από τους μαθητές τους βάσει της προηγούμενης εργασίας τους. Παρόλο που οι προσδοκίες των εκπαιδευτικών και τα αποτελέσματα των μαθητών είναι σπάνια πανομοιότυπα, αυτή η λύση δίνει έναν αξιόπιστο τρόπο απόδοσης των διαθέσιμων θέσεων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Από την άλλη πλευρά, δεν σηκώνει αντίρρηση ότι οι εκπαιδευτικοί έχουν συνειδητή ή ασυνειδητή γνωστική προκατάληψη που μπορεί μερικές φορές να τους οδηγήσει σε υπερβολική εκτίμηση της απόδοσης (φαινόμενο φωτοστέφανου), ή σε υποτίμηση της ικανότητας των μαθητών.

Μια άλλη σημαντική πτυχή αυτού του ζητήματος, που εξηγείται στην έκθεση του Δικτύου ΕΥΡΥΔΙΚΗ σχετικά με τα [εθνικά τέλη και την υποστήριξη των φοιτητών](#), είναι ότι αρκετές χώρες αποδίδουν επιχορηγήσεις σε φοιτητές βάσει της απόδοσης των εξετάσεων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Τέτοια συστήματα μπορεί επίσης να χρειαστεί να προσαρμοστούν φέτος.

Ενώ υπάρχουν πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα σε όλες τις λύσεις που ενδέχεται να εφαρμοστούν φέτος, η πανδημία covid-19 δίνει μια απροσδόκητη ευκαιρία για προβληματισμό σχετικά με το ρόλο των συστημάτων εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Κανονικά αυτές οι διαδικασίες είναι ευρέως αποδεκτές στην κοινωνία, αλλά είναι πραγματικά κατάλληλες για το σκοπό;

Εάν θεωρείται ότι ο σκοπός των συστημάτων εισαγωγής προσδιορίζει εκείνους τους μαθητές που είναι πιο κατάλληλοι για συνέχιση σπουδών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση στον κλάδο που εξασφαλίζουν μια θέση, τότε τα συστήματα που βασίζονται στις εξετάσεις υστερούν, ακόμη και στις καλύτερες των περιπτώσεων. Οι εξετάσεις υπόκεινται σε τυχαίους παράγοντες, όπως οι ερωτήσεις που εμφανίζονται στο χαρτί, πόσο καλά οι μαθητές αντιμετωπίζουν τις συνθήκες της εξέτασης και το άγχος ή θέματα υγείας (π.χ. οι καλοκαιρινές εξετάσεις συχνά θέτουν σε μειονεκτική θέση τους πάσχοντες από αλλεργίες που σχετίζονται με τη γύρη). Πράγματι, αν και

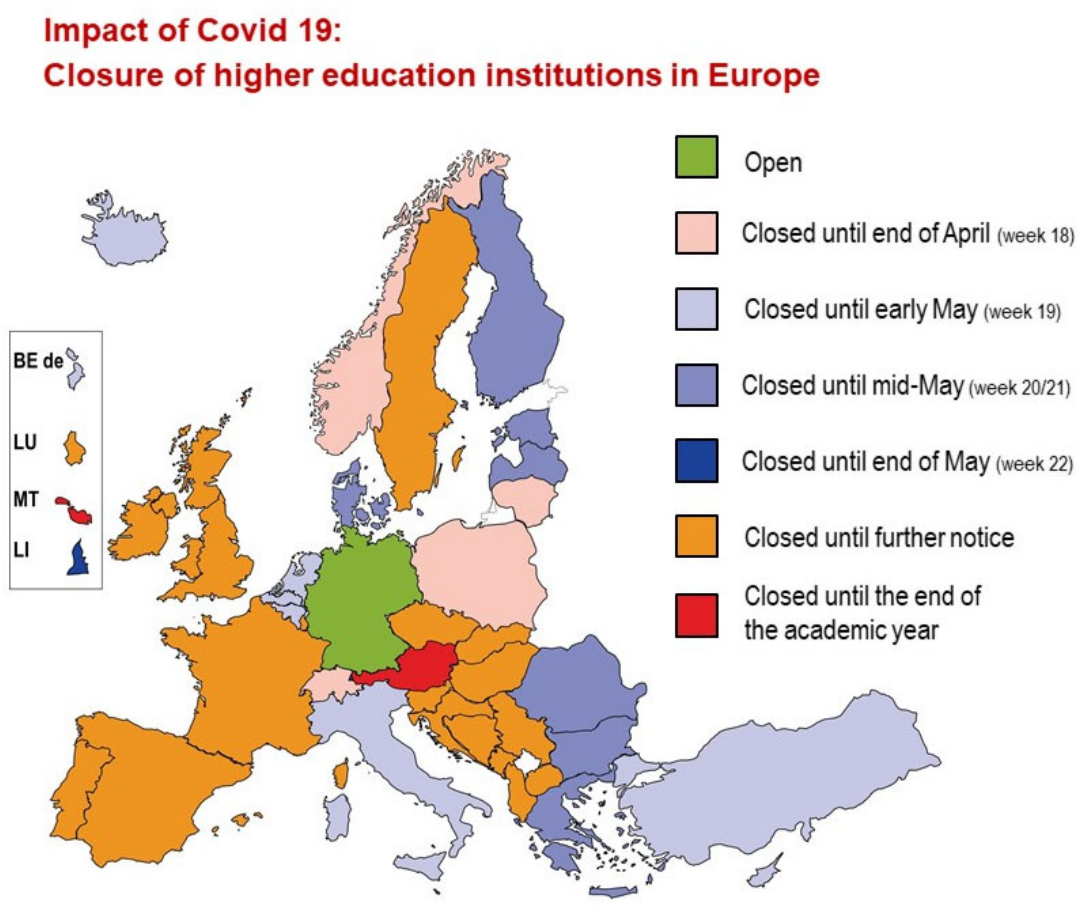
τέτοια συστήματα εισαγωγής έχουν σχεδιαστεί συχνά για να αποκλείουν ακατάλληλους μαθητές από την τριτοβάθμια εκπαίδευση - διατρέχουν τον κίνδυνο να αποκλειστούν και μερικοί δυνητικά κατάλληλοι μαθητές.

[Μια μελέτη του 2017 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τα συστήματα εισαγωγής](#), κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση εκτιμάται καλύτερα όχι απλά ως σημείο μετάβασης, αλλά ως μια μακρά διαδικασία που εκτείνεται μέσω του εκπαιδευτικού συστήματος. Για παράδειγμα, σε ορισμένες χώρες, ένα σημαντικό ποσοστό μαθητών κατώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης κατευθύνεται σε εκπαιδευτικά μονοπάτια που δεν παρέχουν πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Επομένως, είναι και αυτό ένα στάδιο που καθορίζει ποιος μπορεί και δεν μπορεί να γίνει αργότερα αποδεκτός στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Κοιτώντας από αυτή την οπτική γωνία, ο καλύτερος τρόπος για να διασφαλιστεί η ευρεία είσοδος στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, είναι η παροχή υψηλής ποιότητας εκπαίδευσης σε όλους από την προσχολική ηλικία έως το τέλος της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Και παρόλο που η φετινή χρονιά μπορεί να θεωρηθεί ως ένα πρόβλημα στην κανονική οργάνωση των εισαγωγών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, θα μπορούσε επίσης να λειτουργήσει ως καταλύτης για να ξανασκεφτούμε πώς να αυξήσουμε τους φοιτητές μας! Μια τέτοια σκέψη θα φέρει τεράστια οφέλη τόσο στους ίδιους τους φοιτητές, όσο και στην κοινωνία.

Συγγραφείς: David Crosier και Nikol Vasilieiu

Μετάφραση στα Ελληνικά: Εθνική Μονάδα ΕΥΡΥΔΙΚΗ Κύπρου

Ο χάρτης δείχνει την κατάσταση των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένων των πανεπιστημίων και των πανεπιστημίων εφαρμοσμένων επιστημών που παρέχουν προγράμματα επιπέδων ISCED 5 - 8. Αυτά τα επίπεδα καλύπτουν διετή προγράμματα, προγράμματα πρώτου (Bachelor), και δεύτερου κύκλου (Master) και τρίτου κύκλου (διδακτορικό) ανώτερης εκπαίδευσης. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την οργάνωση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε κάθε εκπαιδευτικό σύστημα, συμβουλευτείτε το [Κεφάλαιο 7 των Εθνικών Εκπαιδευτικών Συστημάτων](#) στον ιστότοπο του Δικτύου ΕΥΡΥΔΙΚΗ. Ένα ίδρυμα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης θεωρείται κλειστό όταν οι φοιτητές αδυνατούν να παρουσιάζονται στους συνήθεις χώρους διδασκαλίας. Σε πολλές χώρες, η παροχή εκπαίδευσης συνεχίζεται μέσω της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης. Το κλειστό μέχρι την ημερομηνία περιλαμβάνει το κλείσιμο λόγω Covid-19 και κάθε είδους επόμενες αργίες.

Ειδικές σημειώσεις ανά χώρα

Τσεχία: Τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης μπορούν να λειτουργούν από τις 20 Απριλίου 2020 μόνο για μεμονωμένες διαβουλεύσεις και εξετάσεις.

Γερμανία: Επιτρέπεται στα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης να λειτουργούν από τις 20 Απριλίου 2020 βάσει συμφωνίας μεταξύ της ομοσπονδιακής κυβέρνησης και των ομόσπονδων κρατών. Ωστόσο, τα Länder έχουν αυτονομία να αποφασίσουν πότε τα ιδρύματα μπορούν να συνεχίσουν τις δραστηριότητές τους και ποια μέτρα κοινωνικής απόστασης και υγιεινής πρέπει να ακολουθηθούν. Επομένως, το άνοιγμα των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ποικίλλει στα Länder.

Ελβετία: Διαφέρει σε ολόκληρη τη χώρα. Ο χάρτης δείχνει την πιο κοινή κατάσταση.

Νορβηγία: Τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ανοίγουν από τις 27 Απριλίου 2020 για φοιτητές που βρίσκονται στο τέλος των σπουδών τους και των οποίων η φοίτηση εξαρτάται από τη χρήση εξοπλισμού στο πανεπιστήμιο.

ⁱ Αμερικανός φιλόσοφος, ψυχολόγος και εκπαιδευτικός μεταρρυθμιστής του οποίου οι ιδέες είχαν επιρροή στην εκπαίδευση και την κοινωνική μεταρρύθμιση. Θεωρείται ένας από τους σημαντικότερους Αμερικανούς μελετητές στο πρώτο μισό του εικοστού αιώνα (20 Οκτωβρίου 1859-1 Ιουνίου 1952).